

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 512/2021-10

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Jany Laššákovej a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátskou kanceláriou KRAL PARTNERS s. r. o., Kukučínova 7, Košice, IČO 47 244 143, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Miroslav Kráľ, proti uzneseniu Okresného súdu Košice I č. k. 15 C 315/2015-437 z 2. marca 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 27. mája 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie.
2. Z ústavnej sťažnosti a napadnutého uznesenia vyplýva nasledovný stav veci:
3. Žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala proti sťažovateľovi určenia, že je výlučnou vlastníčkou nehnuteľnosti – rozostavaného bytu. Okresný súd Košice I (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom č. k. 15 C 315/2015 z 11. mája 2017 určil, že žalobkyňa je výlučnou vlastníčkou predmetnej nehnuteľnosti a priznal jej náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 6 Co 262/2017 z 25. septembra 2018 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a žalobkyni priznal proti sťažovateľovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.
4. Uznesením č. k. 15 C 315/2015-380 z 10. novembra 2020 vydaným vyšším súdnym úradníkom okresný súd zaviazal sťažovateľa na povinnosť nahradiť žalobkyni trovy konania 1 081,82 eur na účet právneho zástupcu žalobkyne do 3 dní od právoplatnosti uznesenia.

5. Na základe sťažnosti žalobkyne rozhodol okresný súd napadnutým uznesením tak, že zmenil uznesenie okresného súdu z 10. novembra 2020 tak, že zaviazal sťažovateľa nahradiť žalobkyni trovy konania 6 494,17 eur na účet právneho zástupcu žalobkyne do 3 dní od právoplatnosti uznesenia.

II. Argumentácia sťažovateľa

6. Proti napadnutému uzneseniu okresného súdu, ktorým bolo zmenené uznesenie vydané vyšším súdnym úradníkom o výške trov konania, podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

a) Napadnuté uznesenie okresného súdu obsahuje skutkové a právne závery, ktoré sú v priamom rozpore s dôkazmi nachádzajúcimi sa v súdnom spise, a je teda nezákonné, arbitrárne, nepreskúmateľné, neospravedlňiteľné a neudržateľné, jednostranné a v rozpore s princípmi spravodlivosti, a preto porušuje právo sťažovateľa na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivý súdny proces, na vlastníctvo majetku a jeho užívanie. Okresný súd sa odchýlil od vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) tak, že poprel jej účel a význam.

b) Žalobkyňa sa v konaní vo veci samej domáhala určenia, že je výlučnou vlastníčkou nehnuteľnosti, ktorej cenu stanovila realitná kancelária [REDAKOVANÉ] v podaní zo 7. marca 2019 pripojenom k vyčísleniu trov konania žalobkyne na sumu 30 000 eur. Okresný súd vzal uvedenú cenu za tarifnú hodnotu veci, z ktorej vychádzal pri výpočte trov konania. Sťažovateľ namieta, že žalobkyňou predložené potvrdenie vyhotovené realitnou kanceláriou na stanovenie ceny nehnuteľnosti je zo 7. marca 2019, pričom rozsudok odvolacieho súdu vo veci samej je z 25. septembra 2018 a rozsudok súdu prvej inštancie je z 11. mája 2017.

d) V konaní vo veci samej bol v odvolacom konaní predložený znalecký posudok č. 35/2017 z 5. marca 2017 znalca v odbore stavebníctvo, odvetvie pozemné stavby a odhad nehnuteľnosti [REDAKOVANÉ], ktorý cenu nehnuteľnosti, ktorá bola predmetom sporu, stanovil na sumu 9 800 eur, ktorá podľa názoru sťažovateľa predstavuje tarifnú hodnotu sporu, a z tejto sumy mal súd prvej inštancie, priznávajúci náhradu trov konania aj vychádzať, na rozdiel od tarifnej hodnoty, ktorú potvrdila realitná kancelária po vyše piatich mesiacoch od právoplatného skončenia sporu.

e) Okrem nesprávneho stanovenia odmeny advokáta za jeden úkon právnej pomoci súd nesprávne priznal žalobkyni aj odmenu za jednotlivé úkony právnej služby, a to úkon z 22. apríla 2015 – porada s klientom, pretože prevzatie zastúpenia je datované až 22. júna 2015, a ďalej súd neodôvodnene priznal žalobkyni úkony ďalšej porady s klientom v dňoch 11. októbra 2016 a 11. mája 2017, pretože tieto boli podľa sťažovateľa zbytočné a nedôvodné.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu, ktorým bolo zmenené uznesenie vydané vyšším súdnym úradníkom o výške trov konania z dôvodu nesprávneho postupu okresného súdu pri vyčíslení výšky (právoplatne priznaného) nároku na náhradu trov konania

v dôsledku nesprávne stanovenej tarifnej hodnoty a nesprávne stanovenej základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby.

8. Ústavný súd, zohľadňujúc námietky sťažovateľa predostreté v ústavnej sťažnosti, považuje v prvom rade za žiaduce zdôrazniť, že obsahom práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je *ratione materiae* aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom (rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci *Robins v. Spojené kráľovstvo* z 23. 9. 1997). Rozhodovanie o trovách konania pred všeobecnými súdmi je však zásadne výsadou týchto súdov, pri ktorej sa prejavujú atribúty ich nezávislého súdneho rozhodovania (IV. ÚS 248/2008, III. ÚS 125/2010, I. ÚS 134/2016). Ústavný súd sa k problematike trov konania stavia nanajvýš rezervovane, podrobuje ju obmedzenému ústavnoprávnemu prieskumu, pričom k zrušeniu výroku o trovách konania pristupuje skutočne iba výnimočne. Tento prístup vychádza z názoru, že rozhodnutie o trovách konania má vo vzťahu k veci samej jednoznačne akcesorickú povahu a samo osebe väčšinou nedosahuje takú intenzitu, ktorá je spôsobilá porušiť základné práva a slobody, akokoľvek sa môže účastníka konania citeľne dotknúť. To však ale neznamená, že rozhodnutiami o trovách konania nemôže dôjsť k porušeniu práv sťažovateľa. Otázka náhrady trov konania môže nadobudnúť ústavnoprávnu dimenziu v prípade takého postupu všeobecného súdu, ktorý je založený na celkom zjavne nesprávnej interpretácii a aplikácii príslušných ustanovení zákona upravujúcich náhradu trov konania, v ktorom sú obsiahnuté črty svojvôle, a taktiež v prípade, ak je odôvodnenie súdneho rozhodnutia vo vzťahu k výroku o náhrade trov konania celkom nedostatočné, t. j. nepreskúmateľné (obdobne napr. IV. ÚS 348/2011, IV. ÚS 341/2012, II. ÚS 837/2015).

9. Takéto pochybenie však v prerokováanej veci sťažovateľa nebolo ústavným súdom identifikované.

10. Vo veci, ktorá je predmetom ústavnej sťažnosti, nie je sporné to, či v konaní o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti predstavuje hodnota spornej nehnuteľnosti základ pre určenie tarifnej hodnoty, z ktorej súd pri výpočte trov právneho zastúpenia vychádza. Námietky sťažovateľa uplatnené v ústavnej sťažnosti sa pohybujú v rovine spochybnenia skutkového záveru okresného súdu týkajúceho sa určenia samotnej ceny nehnuteľnosti, ktoré je predmetom sporu a z ktorej bola vypočítaná základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby. Sťažovateľ nesúhlasí s ocenením nehnuteľnosti realitnou kanceláriou predloženým žalobkyňou po právoplatnom skončení konania v merite veci a predkladá svoju víziu, podľa ktorej by mal súd vychádzať z ocenenia nehnuteľnosti podľa znaleckého posudku, ktorý sám sťažovateľ predložil v priebehu odvolacieho konania (tento dôkaz nebol krajským súdom v konaní vo veci samej akceptovaný, pozn.). Uvedené námietky však sťažovateľ nepodopiera žiadnou právnou, a už vôbec nie ústavne relevantnou argumentáciou. Ústavný súd v tejto súvislosti už viackrát uviedol, že v konaní o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nepôsobí ako skutkový súd. V rámci obsahu ústavnej sťažnosti sťažovateľ síce uvádza, že okresný súd sa odchyľil od vyhlášky tak, že poprel jej účel a význam, ale vôbec neuvádza, akým spôsobom sa mal súd od dotknutého právneho predpisu odchyliť a ani konkrétne ustanovenia, ktorých sa má vznesená námietka týkať. V tejto súvislosti ústavný súd uvádza, že zákonnou požiadavkou ústavnej sťažnosti je uvedenie nielen skutkových, ale aj konkrétnych právnych dôvodov, pre ktoré malo podľa sťažovateľa dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd [§ 123 ods. 1 písm. d) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej

len „zákon o ústavnom súde“)]. Odôvodnenie ústavnej sťažnosti je podstatnou (osobitnou) náležitosťou ústavnej sťažnosti a od jeho kvality sa v podstate odvíja možnosť prieskumu ústavného súdu. Ústavný súd nemá povinnosť preskúmať postup orgánu verejnej moci *ex officio* a vyhľadávať jeho konkrétne pochybenia. Zároveň ústavný súd uvádza, že podanie ústavnej sťažnosti nie je opravným prostriedkom, ktorý má korigovať prípadnú nezákonnosť rozhodnutí všeobecných súdov, ale je inštitútom poskytujúcim ochranu základným právam a slobodám garantovaným v ústave a ďalších medzinárodných dokumentoch obsahujúcich úpravu ľudských práv, ktorými je Slovenská republika viazaná.

11. Ústavný súd tak preskúmal odôvodnenie napadnutého uznesenia okresného súdu vo vzťahu k jedinej ústavnoprávne relevantnej námietke sťažovateľa formulovanej v ústavnej sťažnosti, ktorú predstavuje tvrdená arbitrárnosť a nepreskúmateľnosť napadnutého uznesenia okresného súdu, a konštatuje, že odôvodnenie napadnutého uznesenia okresného súdu týkajúce sa určenia hodnoty nehnuteľnosti na účel vyjadrenia tarifnej hodnoty, z ktorej okresný súd vychádza pri výpočte základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby, nie je arbitrárne ani zjavne neodôvodnené a nevykazuje známky svojvôle, resp. nepreskúmateľnosti. Ústavný súd nezistil, že by okresným súdom aplikovaný postup pri zistení a hodnotení skutkového stavu veci a pri ustálení právnych záverov mohol zakladať dôvod na zásah ústavného súdu do napadnutého uznesenia o výške náhrady trov konania v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy. Ak okresný súd v danom prípade, vychádzajúc z § 9 a § 10 ods. 2 vyhlášky, považoval za tarifnú hodnotu sporu cenu nehnuteľnosti podľa žalobkyňou predloženého ohodnotenia nehnuteľnosti realitnou kanceláriou, nemožno mu z ústavnoprávneho hľadiska nič vytknúť. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom okresného súdu nestotožňuje, nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia. Ústavný tak dospel k záveru, že argumentácia sťažovateľa aj vzhľadom na už citovanú judikatúru ústavného súdu nie je spôsobilá spochybníť ústavnú udržateľnosť záverov okresného súdu vyjadrených v napadnutom uznesení.

12. Ako už bolo načrtnuté, rozhodovanie o trovách konania patrí jednoznačne do výlučnej kompetencie všeobecných súdov. Právomoc ústavného súdu nenahrádza postupy a rozhodnutia všeobecných súdov a nepoužíva sa na skúmanie namietanej vecnej nesprávnosti, pretože ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo vzťahu k všeobecným súdom. Opodstatnenosť ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prichádza do úvahy iba v prípadoch extrémneho vybočenia zo štandardov uplatňovaných v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ktoré môžu mať za následok porušenie ústavou zaručených základných práv a slobôd, alebo tiež v prípadoch absencie primeraného zdôvodnenia tohto rozhodnutia všeobecným súdom.

13. Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti v napadnutom uznesení okresného súdu nezistil pochybenia takej ústavnoprávnej intenzity, aby mohol po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie konštatovať porušenie označených práv, a preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

14. Na margo námietky sťažovateľa, že okresný súd priznal trovy konania aj za úkony právnej služby, ktoré boli podľa mienky sťažovateľa neúčelné, ústavný súd uvádza, že tieto námietky mal sťažovateľ možnosť uplatniť v sťažnosti v zmysle § 239 ods. 1 Civilného sporového poriadku proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka č. k. 15 C 315/2015-380 z 10. novembra 2020, ktorú však

nevyužil. Keďže sťažovateľ nevyužil účinný prostriedok nápravy v podobe sťažnosti ako osobitného prostriedku procesnej obrany, možno v tejto časti považovať ústavnú sťažnosť za neprípustnú a z tohto dôvodu ju odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

15. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite ústavnej sťažnosti nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. októbra 2021

Peter Molnár
predseda senátu